

**Metodické usmernenie
Protimonopolného Úradu SR
k analýze neschopnosti zaplatiť pokutu
(ITP - inability to pay)**

19.5.2026

1. Postup pri udeľovaní pokút zo strany PMÚ SR

Podľa zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže (ďalej len „zákon“) Protimonopolný úrad SR (úrad) môže sankcionovať podnikateľov za porušenie zákona do výšky **10 % z ich celosvetového obratu** za predchádzajúce účtovné obdobie.

Vo všeobecnosti sa pri udeľovaní pokút PMÚ SR riadi Metodickým pokynom o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž (ďalej len „Metodický pokyn“)¹. Podľa tohto pokynu úrad pri určení konkrétnej sumy pokuty zohľadňuje kritériá uvedené v § 42 ods. 3 zákona, podľa ktorého pri ukladaní pokuty **posudzuje závažnosť a dĺžku trvania porušovania ustanovení zákona, pričom pri posudzovaní závažnosti berie do úvahy jeho povahu, prípadne dopad na trh a veľkosť relevantného trhu.** Okrem týchto kritérií úrad pri ukladaní pokuty prihliada prípadne aj na iné skutočnosti, **najmä na opakované porušenie, odmietnutie spolupracovať s úradom, postavenie ako vodcu alebo iniciátora porušenia, alebo neplnenie dohody obmedzujúcej súťaž v praxi.** Úrad môže pri ukladaní pokuty zohľadniť ako poľahčujúcu okolnosť aj skutočnosť, že náhrada škody bola uhradená na základe dohody o mediácii alebo dohody o mimosúdnom urovaní pred vydaním rozhodnutia úradu o uložení pokuty².

Okrem horeuvedených základných princípov úrad podľa Metodického pokynu postupuje pri udeľovaní pokuty nasledovne:

- stanovenie základnej sumy pokuty ako súčin
 - relevantného obratu podnikateľa, resp. účastníka konania,
 - percenta určeného na základe závažnosti porušenia zákona a
 - koeficientu odrážajúceho dĺžku porušovania zákona;
- úprava základnej sumy pokuty o prirážajúce a poľahčujúce okolnosti;
- v špecifických prípadoch zvýšenie pokuty za účelom dosiahnutia dostatočného odstrašujúceho účinku pokuty;
- úprava pokuty, ak presahuje hranicu 10 % z celkového obratu podnikateľa;
- aplikácia § 51 zákona (program zhovievavosti), ak je to relevantné;
- aplikácia § 52 zákona (urovanie), ak je to relevantné;
- **zohľadnenie neschopnosti zaplatiť pokutu vo výnimočných prípadoch.**

¹ Dostupné na: [Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž](#).

² Dostupné na: [Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž](#), bod 2.

Toto usmernenie priamo nadväzuje na Metodický pokyn a bližšie sa venuje práve poslednému bodu, konkrétne ekonomickej analýze neschopnosti účastníka konania (podnikateľa) zaplatiť pokutu. Pri udeľovaní pokút však Úrad dbá na to, aby sankcia plnila **represívnu funkciu** – potrestala subjekt za porušenie zákona, mala odstrašujúci charakter a plnila funkciu všeobecnej prevencie proti potenciálnemu porušovaniu zákona zo strany iných subjektov.

V zásade je nelikvidačnosť pokuty, resp. obmedzenie jej maximálnej výšky, určené sumou nepresahujúcou 10 % z celosvetového obratu podnikateľa³. Z ekonomickeho hľadiska však môže nastať situácia, že síce pokuta udelená na základe Metodického pokynu je primeraná porušeniu zákona a korešponduje s jeho závažnosťou, no v niektorých prípadoch môže viesť k odchodu podnikateľa alebo jeho aktív z trhu. **Ak takýto prípad nastane, podnikateľ môže požiadať Úrad o zohľadnenie neschopnosti zaplatiť pokutu. Úrad však poznamenáva, že zmyslom takejto žiadosti je zníženie pokuty, nie jej odpustenie.**

S cieľom urýchliť správne konanie a poskytnúť väčšiu transparentnosť podnikateľskému prostrediu pri presadzovaní politiky ochrany hospodárskej súťaže sa Úrad rozhodol publikovať usmernenie k analýze neschopnosti uhradiť pokutu. Keďže posudzovanie ITP sa realizuje na základe žiadosti podnikateľa, ktorý znáša dôkazné bremeno, je jeho úlohou detailné zdôvodnenie, že pokuta uložená Úradom by spôsobila jeho odchod z trhu. Za obvyklú formu zdôvodnenia neschopnosti uhradiť pokutu sa považuje napr. analýza ekonomickeho a finančného zdravia podniku v prepojení na finančnú záťaž spojenú so sankciou.

Z týchto dôvodov uvedený materiál poukazuje na základné kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele a skutočnosti, ktoré by mali byť obsiahnuté v žiadosti o zohľadnenie neschopnosti zaplatiť pokutu (ITP žiadosť). Žiadateľ o ITP môže taktiež z vlastnej vôle poskytnúť dodatočné údaje a relevantnú argumentáciu nad rámec uvedených postupov a ukazovateľov v tomto usmernení.

Úrad dáva do pozornosti, že toto Metodické usmernenie sa týka ITP žiadostí podaných v správnych konaniach vo veci zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž.

³ Vid' § 42, odsek 1 zákona.

2. Analýza neschopnosti uhradiť pokutu a jej cieľ

Hlavným cieľom analýzy neschopnosti uhradiť pokutu (ITP analýza) je dokázať priamu príčinnú súvislosť medzi pokutou udelenou Úradom a odchodom podnikateľa z trhu.

Ako uvádza Metodický pokyn v bode 43: „vo výnimočných a odôvodnených prípadoch a na žiadosť podnikateľa Úrad môže znížiť pokutu v prípade, **ak podnikateľ preukáže, že uloženie pokuty v plnej výške by priamo viedlo k odchodu podnikateľa z trhu.** Samotná existencia zlej finančnej situácie alebo záporného výsledku hospodárenia podnikateľa nie je dôvodom na zníženie pokuty.“ **Podobne sa k redukcii pokút stavia aj Európska komisia (EK).** EK uvádza⁴, že „ak existuje vysoké riziko, že zaplatenie pokút spôsobí platobnú neschopnosť podniku, dotknutý podnik môže požiadať Komisiu, aby pri výpočte pokuty zohľadnila jeho hospodársku a finančnú situáciu.“ **Detailne sa však problematike pokút venuje Usmernenie EK k sankciám⁵, konkrétne bod 35.** Podľa tohto bodu, udelenie zníženia pokuty z dôvodu „likvidačnosti pokuty“ však má podľa EK podliehať veľmi prísny podmienkam, ktorými sú:

- zníženie pokuty by malo byť udelené výlučne na základe objektívnych dôkazov, a že uloženie pokuty podľa usmernenia by nenapraviteľne ohrozilo hospodársku životaschopnosť dotknutého podniku;
- pokuta spôsobí, že majetok podniku stratí všetku svoju hodnotu;
- vo výnimočných prípadoch môže Komisia na žiadosť podniku zohľadniť neschopnosť uhradiť pokutu v kontexte špecifických sociálnych a ekonomických podmienok.

Preukázanie či má pokuta tzv. likvidačný charakter, teda neschopnosti podnikateľa uhradiť pokutu spojenú s odchodom z trhu, by sa malo dosiahnuť detailnou ekonomickou analýzou finančného zdravia podniku. Kľúčovým aspektom pri preukázaní neschopnosti uhradiť pokutu však musí byť priama kauzálna súvislosť medzi pokutou a odchodom z trhu. Ako je opätovne uvedené v bode 43 Metodického pokynu: „... samotná existencia zlej finančnej situácie alebo záporného výsledku hospodárenia podnikateľa nie je dôvodom na zníženie pokuty.“ To znamená, že napr. nízka ziskovosť alebo klesajúce tržby pred udelením pokuty, alebo zhoršenie likvidity, zníženie zisku, dosiahnutie straty či zvýšené zadlženie podniku ako dôsledok pokuty, nepredstavujú dostatočné argumenty na zníženie sankcie.

⁴ Dostupné na: [Inability to pay - Competition Policy - European Commission](#)

⁵ Dostupné na: [Inability to pay - Competition Policy - European Commission](#)

Argumenty odmietajúce akceptáciu zníženia pokuty na základe neschopnosti ju uhradiť, resp. odchodu podnikateľa alebo jeho aktív z trhu, vychádzajú aj z právnej praxe a judikatúry súdov v súťažno-právnych konaniach. V konaniach, v ktorých bola predmetom sporu okrem iného aj „neprimeraná“ výška sankcie, resp. neschopnosť zaplatiť pokutu, súdy rozhodli, že:

- bežná finančná tieseň, problémy s likviditou, či reštrukturalizácia nepredstavujú relevantný dôvod na zníženie pokuty⁶;
- konkurzné konanie samo o sebe taktiež nepredstavuje dôvod na zníženie pokuty. Ak dochádza k „odchodu podnikateľa z trhu“ je dôležité posúdiť, či na danom trhu dôjde aj reálnemu zániku aktív podnikateľa (napr. aktíva na danom trhu nemusia zaniknúť ak príde k ich odkúpeniu iným podnikateľom alebo dôjde k fúzii pokutovaného subjektu s iným a aktíva na trhu ďalej existujú)⁷;
- ak vlastníci (spoločníci/akcionári) disponujú dostatočnými zdrojmi na zaplatenie pokuty, pokuta sa v zásade nemôže považovať za príčinu výrazného zhoršenia finančnej situácie ITP žiadateľa vedúcej k jeho zániku, resp. odchodu z trhu. Úrad dáva do pozornosti, že analýza a zhodnotenie finančných kapacít vlastníkov podnikateľa nie je otázka ochoty poskytnúť finančné zdroje pokutovanému subjektu ani právnej zodpovednosti vlastníkov⁸;
- rozdielna výška pokút, resp. rozdielny prístup Úradu k vyhodnoteniu neschopnosti uhradiť pokutu pre jednotlivých narušiteľov pravidiel hospodárskej súťaže v tom istom konaní, sa tiež nemôže považovať za argument v prospech zníženia pokuty. Finančná situácia každého podniku je iná a musí sa posudzovať individuálne, bez ohľadu na závažnosť ich účasti na porušení (tzv. individuálne posúdenie)⁹;
- ak sa potvrdí schopnosť generovať príjmy (napr. na strane aktív cez kladné hotovostné zostatky alebo cez príjmy z hospodárskej a finančnej činnosti) a/alebo sa potvrdí schopnosť získať zdroje financovania¹⁰, a to bez ohľadu na finančnú pozíciu podnikateľa, ITP žiadosť by mala byť zvyčajne zamietnutá¹¹;

⁶ Rozsudok vo veci 1. garantovaná v Commission, T-392/09, ECLI:EU:T:2012:674, napr. odstavce 139 až 149 alebo Rozsudok v prípade Novácke chemické závody v Commission, T-352/09, ECLI:EU:T:2012:673, napr. odstavce 119 až 157 a odstavce 174 až 229 alebo Rozsudok v prípade, Ecka Granulate and non ferrum Metallpulver v Commission, T-400/09, ECLI:EU:T:2012:675, odstavce 38 až 51 a 92 až 118.

⁷ Rozsudok vo veci 1. garantovaná v Commission, T-392/09, ECLI:EU:T:2012:674, napr. odstavce 139 až 149 alebo Rozsudok v prípade Novácke chemické závody v Commission, T-352/09, ECLI:EU:T:2012:673, napr. odstavce 119 až 157 a odstavce 174 až 229 alebo Rozsudok v prípade, Ecka Granulate and non ferrum Metallpulver v Commission, T-400/09, ECLI:EU:T:2012:675, odstavce 38 až 51 a 92 až 118.

⁸ Vid' a) Rozsudok z 2. júna 2016 v prípadoch T-426/10 to T-429/10 and T-438/12 to T-441/12, Global Steel Wire and Others v Commission, ECLI:EU:T:2016:335, odstavce 355 až 357 a 521 až 525; b) Autorité de la concurrence, Rozhodnutie č. 24-D-06 z 21. mája 2024, odstavce 674 až 967, c) [Beslissing op bezwaar \(openbare versie - vovo\) - Beslissing op bezwaar](#)

⁹ Rozsudok vo veci Trafilerie Meridionali v Commission, T-422/10, ECLI:EU:T:2015:512, napr. odstavce 349 až 390.

¹⁰ Napr. bankové úvery alebo od iných podnikateľov

¹¹ Rozsudok vo veci Trafilerie Meridionali v Commission, T-422/10, ECLI:EU:T:2015:512, napr. odstavce 349 až 390.

- keďže dôkazné bremeno pri ITP žiadosti znáša podnikateľ, neobjektívne, nepostačujúce a nehodnoverné dokazovanie vplyvu pokuty bez dôkazov na jeho hospodárenie môže tiež viesť k zamietnutiu ITP žiadosti¹².

Príčinná súvislosť medzi pokutou odchodom z trhu je základnou podmienkou pre udelenie úľavy zo sankcie v rámci procesu ITP. Úrad preto v procese ITP žiadosti a finančnej analýzy zdravia podniku z nej vyplývajúcej skúma aj dôvody, či by finančné ťažkosti mohli byť spôsobené inými faktormi ako pokutou. Príčinná súvislosť môže chýbať napríklad v prípade, ak boli finančné ťažkosti podnikateľa spôsobené vedome vlastným pričinením. Príčinná súvislosť môže chýbať aj v prípade, ak je pokuta veľmi nízka v porovnaní s celkovým obrátom, aktívami, vlastným imanom alebo zadlžením, pričom v takom prípade nemožno pokutu považovať za faktor, ktorý má rozhodujúci vplyv na finančnú situáciu podnikateľa. **Úrad bude tak isto zisťovať okolnosti za akých podmienok došlo k významným zmenám v majetku, hospodárení podnikateľa a odtokom hotovosti, resp. úbytku v cash flow (napr. v dôsledku prevádzkových alebo finančných investícií alebo vyplatenia dividend a podielov na zisku).**

Zo strany podnikateľa ITP žiadosť spolu s finančnou analýzou vplyvu pokuty vo všeobecnosti smeruje k návrhu na zníženie udelenej pokuty. Zníženie pokuty na základe nepriaznivej finančnej situácie podnikateľa je však potrebné posudzovať s veľkou opatrnosťou. Žiadateľ o ITP musí preto preukázať, že v dôsledku pokuty odíde z trhu. Pri stanovovaní pokút musí Úrad dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania a zabezpečiť, aby sankcia mala dostatočný odradzujúci účinok. **Platí však zásada, že splnenie podmienok na zníženie pokuty pre neschopnosť splácať nie je samozrejmé a je považované skôr za výnimočné.**

2.1 Kritériá pre analýzu neschopnosti uhradiť pokutu

Úrad odporúča ITP žiadateľom analyzovať vývoj finančného zdravia a firemnej výkonnosti za posledných 10 rokov resp. od prvého známeho do posledného známeho účtovného roku¹³.

V nasledujúcej časti materiálu Úrad uvádza základné finančné ukazovatele na úrovni podniku, ktoré by žiadateľ mal zakomponovať do svojej ITP žiadosti. Zoznam

¹² Vo všeobecnosti vyplýva z [Usmernenia EK k pokutám](#), z [Metodického pokynu o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž](#) alebo viď uznesenie KS BA, spisová značka BA-6S/37/2023, odstavec 47 - obdobne aj v prípade žiadostí o odkladný účinok k podaným žalobám proti rozhodnutiam Úradu vyžadujú súdy ich riadne odôvodnenie a podloženie dôkazmi.

¹³ Maximálne za 10 rokov. Ak podnikateľ uzná za vhodné môže, no nemusí analyzovať finančné zdravie podniku za dlhšie obdobie.

ukazovateľov nie je vyčerpávajúci a podnikateľ, môžu doplniť ITP žiadosť a svoju finančnú analýzu aj inými, pre konanie, relevantnými skutočnosťami. **Úrad však nižšie uvedené metriky považuje za minimálny rozsah, na základe ktorého je možné vyvodiť presnejší záver o neschopnosti uhradiť pokutu. Z tohto dôvodu Úrad vyžaduje od účastníkov konania (ITP žiadateľov), aby tieto ukazovatele, pokiaľ to bude možné, zakomponovali v čo najväčšom rozsahu do svojej vlastnej finančnej analýzy v rámci ITP žiadosti¹⁴.**

2.1.1 Kvantitatívne finančné ukazovatele (výkonnostné)

Výkonnostné kvantitatívne ukazovatele firmy sú metriky, ktoré merajú efektívnosť a úspešnosť hospodárenia podniku. Zameriavajú sa na schopnosť firmy generovať zisk, využívať zdroje a dosahovať finančnú stabilitu. Pre potreby ITP analýzy sú dôležité, pretože ukazujú na schopnosť podnikateľa vytvárať finančné zdroje na krytie potenciálnej pokuty.

Výnosy a EBITDA

- **Celkové výnosy podnikateľa (Výnosy v eur)** = Výnosy z hospodárskej činnosti spolu + Výnosy z finančnej činnosti spolu
- **EBITDA (v eur)** = Čistý zisk (po zdanení) + Úroky + Dane + Odpisy + Amortizácia

V kontexte slovenských účtovných štandardov sa EBITDA vypočíta ako:

- **EBITDA (v eur)** = Výsledok hospodárenia pred zdanením + Nákladové úroky + Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku

¹⁴ Úrad v rámci analýzy finančného zdravia podniku zohľadní aktuálny kontext a ekonomickú situáciu podniku. Úrad môže zohľadniť aj širší ekonomický kontext, napr. situáciu v odvetví či v regióne, za účelom objektívneho a korektného individuálneho posúdenia ITP žiadosti.

Zisk a rentabilita výnosov (tržieb)

- *Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením (hrubý zisk v eur)*
- *Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení (čistý zisk v eur)*
- *Ziskovosť (rentabilita výnosov v %):*

$$\text{Ziskovosť} = \frac{\text{Hrubý zisk}}{\text{Výnosy}} \times 100$$

2.1.2 Kvantitatívne finančné ukazovatele (likvidita a zadlženosť)

Likvidita, resp. jej rôzne ukazovatele, sú meradlom schopnosti spoločnosti splácať svoje dlhy v čase ich splatnosti. Likvidita meria schopnosť spoločnosti splniť svoje krátkodobé záväzky. Inými slovami, likvidita znamená, ako rýchlo a bez straty hodnoty dokáže podnik premeniť svoje aktíva na hotovosť, aby uhradil záväzky (napr. úverové, z podnikania či pokuty). Cieľom finančného manažmentu je zabezpečiť, aby firma mala dostatok likvidných prostriedkov na splácanie krátkodobých záväzkov plynúcich z podnikania, úverov a sankcií. Ak spoločnosť nemá dostatočnú likviditu na splnenie svojich záväzkov, hrozí nebezpečenstvo, že jej veritelia ju môžu doviesť do konkurzu. Preto je aj likvidita dôležitá pre posúdenie ITP žiadosti¹⁵.

Hotovosť

- *Hotovosť (v eur) = Peniaze + Účty v bankách*

Ukazovatele finančnej likvidity

- *Likvidita:*

$$\text{Likvidita} = \frac{\text{Hotovosť} + \text{Krátkodobé pohľadávky súčet}}{\text{Krátkodobé záväzky súčet}} \times 100$$

¹⁵ V rámci analýzy likvidity bude Úrad upriamovať pozornosť na peňažné toky plynúce z vnútro podnikových (intra-skupinových) úverov a obdobných transakcií. Takéto transakcie môžu skresľovať reálnu likviditu spoločnosti, ktorá tak nemusí zohľadňovať skutočnú schopnosť podnikateľa včas hrať svoje záväzky externým veriteľom.

Ukazovatele zadlženosti¹⁶

➤ **Solventnosť 1:**

$$\text{Solventnosť 1} = \frac{\text{Bankové úvery} + \text{Krátkodobé fin. výpomoci} - \text{Hotovosť}}{\text{EBITDA}} \times 100$$

➤ **Solventnosť 2:**

$$\text{Solventnosť 2} = \frac{\text{Bankové úvery} + \text{Krátkodobé fin. výpomoci} - \text{Hotovosť}}{\text{VH z hosp. činnosti spolu}} \times 100$$

➤ **Solventnosť 3:**

$$\text{Solventnosť 3} = \frac{\text{Bankové úvery} + \text{Krátkodobé fin. výpomoci} - \text{Hotovosť}}{\text{Čistý zisk}} \times 100$$

➤ **Pomer dlhu na vlastnom imaní:**

$$\text{Pomer dlhu na VI} = \frac{\text{Bankové úvery} + \text{Krátkodobé fin. výpomoci}}{\text{Vlastné imanie}} \times 100$$

➤ **Equity ratio (v %):**

$$\text{Equity ratio} = \frac{\text{Vlastné imanie}}{\text{Spolu vlastné imanie a záväzky}} \times 100$$

➤ **DSCR 1¹⁷**

$$\text{DSCR 1} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{Nákladové úroky} + \text{Splátky istiny úverov}} \times 100$$

¹⁶ Bankové úvery = Dlhodobé bankové úvery + Bežné bankové úvery

¹⁷ Debt service coverage ratio: miera obsluhy dlhu

➤ **DSCR 2**

$$\text{DSCR 2} = \frac{\text{VH z hosp. činnosti spolu}}{\text{Nákladové úroky + Splátky istiny úverov}} \times 100$$

Rezervy

Špecificky k rezervám: Úrad do značnej miery zohľadňuje ich účel, časový vývoj a výšku. V zmysle Opatrenia Ministerstva financií SR, sa rezervy tvoria na základe zásady opatrnosti na riziká a straty. Rezerva je záväzok predstavujúci existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, pričom ak nie je známa presná výška tohto záväzku, ocení sa odhadom v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pri zohľadnení rizík a neistôt. Záväzok s určitým časovým vymedzením a určitou výškou sa neúčtuje na účte rezerv, ale na príslušnom účte záväzku. **Podľa § 19 ods. 7 písm. n) Opatrenia, sa rezervy vytvárajú aj na pokuty a penále. Na zanedbanie tejto povinnosti bude Úrad prihliadať s patričným dôrazom.**

- **Rezervy 1 (v eur)** = Dlhodobé rezervy + Krátkodobé rezervy
- **Rezervy 2 (v eur)** = (Dlhodobé rezervy – Záonné dlhodobé rezervy) + (Krátkodobé rezervy – Záonné krátkodobé rezervy)

2.1.3 Ukazovatele na úrovni materskej firmy, resp. podnikateľskej skupiny

Za materskú spoločnosť alebo viacerých spoločníkov/vlastníkov (ak je podnikateľ vlastnený inou právnickou osobou), resp. podnikateľskú skupinu, ktorej je podnikateľ členom, Úrad požaduje uviesť minimálne, a to za 5 posledných ukončených hospodárskych rokov, vývoj:

- EBITDA (v eur)
- Zisku pred a po zdanení (v eur);
- Sumy krátkodobých aktív a pasív (v eur);
- Výšky hotovosti (okamžitá likvidita, v eur);
- Equity ratio (v %)

V prípade ak je pokutovaným subjektom aj materská spoločnosť (vlastník) na základe princípu zodpovednosti materskej spoločnosti (tzv. *parental liability*), **sa analýza finančného zdravia podnikateľa vykoná zo všetkých uvedených ukazovateľov na úrovni dcérskej ako aj materskej spoločnosti vlastníka** (t.j., z ukazovateľov výkonnosti, likvidity a zadlženosti za dcérsku ako aj materskú spoločnosť). Ak je však pokutovaná len dcérska spoločnosť, komplexná analýza finančného zdravia na základe ukazovateľov z kapitol 2.1.1 a 2.1.2 sa vykoná na úrovni dcérskej spoločnosti. K tejto analýze sa následná pridá aj doplňujúce zhodnotenie finančnej kapacity vlastníkov, resp. podnikateľskej skupiny na základe vybraného súboru ukazovateľov z kapitoly 2.1.3.

3. Sprievodná dokumentácia žiadosti o zohľadnenie neschopnosti zaplatiť pokutu

Ako bolo uvedené vyššie, Úrad považuje spomenuté ukazovatele a skutočnosti za minimálny rozsah ekonomickej analýzy neschopnosti uhradiť pokutu obsiahnutej v ITP žiadosti. **Úrad tak vyžaduje od účastníkov konania tieto ukazovatele vypočítať a zahrnúť ich do žiadosti.**

Okrem toho však Úrad vyzýva žiadateľa o predloženie ďalších informácií v rámci ITP žiadosti, a to¹⁸:

- Predbežnú účtovnú závierku za predchádzajúci hospodársky rok¹⁹ a predbežnú účtovnú závierku za aktuálny rok;
- Prognózu uvedených finančných ukazovateľov minimálne na 1 a maximálne na 3 roky dopredu: zisk pred a po zdanení, výnosy, hotovosť (peniaze + účty v bankách), likvidita;
- Konsolidovanú účtovnú závierku za podnikateľskú skupinu, ktorej je podnikateľ členom a/alebo za materskú spoločnosť/vlastníkov, za posledných 5 ukončených hospodárskych rokov a predbežnú konsolidovanú účtovnú závierku za podnikateľskú skupinu a/alebo za materskú spoločnosť/vlastníkov za aktuálny rok (ak je to možné);

¹⁸ Úrad bude vo všeobecnosti obdobne postupovať aj vo vzťahu k podnikateľom účtujúcim v sústave jednoduchého účtovníctva, neziskovým organizáciám a iným subjektom. To znamená, že ak to bude možné, vyžadovaný rozsah uvedených finančných ukazovateľov z usmernenia, ako aj sprievodné údaje a dokumenty uvedené v Kapitole 3, resp. obdobný rozsah ukazovateľov a skutočností, by mali uviesť aj účastníci konania účtujúci v inej ako podvojnej účtovej sústave.

¹⁹ Ak ešte nebola zverejnená v Registri účtovných závierok na Oficiálny zdroj informácií o finančnom hospodárení podnikov | registeruz.sk.

- Výročné správy a výkazy o peňažných tokoch za posledných 5 ukončených hospodárskych rokov;
- Informácie o úverových vzťahoch a linkách s partnerskými bankami (aktuálne čerpané a nečerpané úvery, maximálny úverový rámec, schválené budúce úvery a pod.) a vnútro podnikových zdrojov financovania od akcionárov/spoločníkov a v rámci podnikateľskej skupiny;
- Informácie o finančných, majetkových a ekonomických prepojenia medzi sesterskými, dcérskymi spoločnosťami a materskou spoločnosťou/vlastníkmi (ak existujú);
- Aktuálne investičné a kreditné ratingy (ak boli udelené);
- Ak je podnikateľ (akciová spoločnosť) kótovaný na burze cenných papierov, tak aj informácie, na ktorej burze sa obchoduje s akciami podnikateľa a cenový vývoj akcií za posledné 3 roky;
- Organizačnú a vlastnícku štruktúru podnikateľa (ITP žiadateľa).

4. Alternatívne platobné podmienky a štátna pomoc

Ak Úrad v rámci ITP procesu usúdi, že podnikateľ je schopný zaplatiť celkovú výšku pokuty, no v krátkom období podnik nedisponuje dostatočnou likviditou, **Úrad môže upraviť podmienky zaplataenia udelenej pokuty – napríklad formou odkladu platenia alebo splátok.** Úrad však upozorňuje, že na úpravu spôsobu zaplataenia pokuty formou splátok alebo odkladu neexistuje právny nárok.

Podľa zákona o pohľadávkach štátu²⁰ je možné na písomnú žiadosť dlžníka uzavrieť s dlžníkom dohodu o splátkach alebo dohodu o odklade platenia, ak dlžník preukáže, že nemôže svoj dlh riadne a včas plniť. Konkrétne:

- **Úrad ako správca pohľadávky štátu môže uzavrieť s dlžníkom písomnú dohodu o splátkach,** ak dlžník z nepriaznivých ekonomických dôvodov alebo nepriaznivých sociálnych dôvodov nemôže zaplatiť celý dlh naraz a v dohode o splátkach sa zaviazá zaplatiť celý dlh naraz, ak nezaplatí niektorú splátku riadne a včas. Úrad, ako správca verejnej pohľadávky štátu nesmie uzavrieť dohodu o splátkach na dobu dlhšiu ako 5 rokov;
- **Úrad tiež môže uzavrieť s dlžníkom písomnú dohodu o odklade platenia najviac na obdobie jedného roka od dátumu splatnosti pohľadávky štátu,** ak dlžník svoj dlh písomne uznal alebo ide o pohľadávku štátu priznanú právoplatným

²⁰ Podmienky uzavretia dohody o splátkach alebo dohody o odklade platenia upravuje § 7 zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o pohľadávkach štátu“).

rozhodnutím súdu alebo ide o verejnú pohľadávku štátu a z nepriaznivých ekonomických dôvodov alebo nepriaznivých sociálnych dôvodov nemôže dlžník zaplatiť celý dlh naraz.

Kedže Úrad ukladá pokuty vo väčšine prípadov podnikateľom, uzavretie dohody o splátkach, alebo o odklade platenia spravidla predstavuje minimálnu pomoc a táto dohoda musí byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci. V tomto prípade sa Úrad stáva poskytovateľom pomoci a vzťahujú sa naň povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci). V tejto súvislosti je Úrad oprávnený vyžiadať si od dlžníka dodatočné podklady a informácie potrebné na posúdenie súladu navrhovanej pomoci s pravidlami v oblasti štátnej pomoci.

Definície

Na účely tohto Usmernenia sa pojem:

- **vlastník** (ďalej aj ako „osoba s majetkovou účasťou“) rozumie spoločník, akcionár, komplementár alebo komanditista, podľa právnej formy žiadateľa, t. j. osoba, ktorá je priamo alebo nepriamo nositeľom majetkových práv u podnikateľa (ITP žiadateľa);
- **ovládajúca osoba** rozumie ako osoba, ktorá má na základe účasti, zmluvy alebo iných skutočností kontrolu²¹, resp. rozhodujúci vplyv na riadenie alebo strategické rozhodnutia žiadateľa;
- **podnikateľská skupina** (ďalej aj ako „Skupina“) sa rozumie súbor osôb (najmä právnických a fyzických osôb podnikateľov), ktoré sú majetkovo a/alebo personálne prepojené s ITP žiadateľom a ktoré sú pod spoločným ovládaním, resp. v ktorých existuje vzťah ovládania, kontroly²² alebo významného vplyvu, a to najmä prostredníctvom priamej alebo nepriamej majetkovej účasti, hlasovacích práv, zmluvných vzťahov alebo iných skutočností; za Skupinu sa na účely tohto dokumentu považuje aj skupina, do ktorej je ITP žiadateľ zahrnutý v konsolidovanej účtovnej závierke;
- **dcérska spoločnosť** sa rozumie akákoľvek osoba (najmä obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba), v ktorej je ITP žiadateľ priamo alebo nepriamo nositeľom majetkových alebo obdobných práv vyplývajúcich z účasti (podielu, akcií alebo inej účasti), bez ohľadu na rozsah tejto účasti.

²¹ V tomto prípade ide o kontrolu podľa § 7 ods. 4 zákona č. 187/2021 Z.z..

²² Kontrola podľa § 7 ods. 4 zákona č. 187/2021 Z.z..